

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

Förskolans arbete med flerspråkighet

- Metoder, utmaningar och möjligheter

Namn Janina Andersson & Mudan Ali
Program Förskolläraryrket

Uppsats/Examensarbete: 15 hp
Kurs: LÖXA2G
Nivå: Grundnivå
Termin/år: VT/2020
Handledare: Zahra Bayati
Examinator: Ingrid Henning Loeb

Nyckelord: Flerspråkighet, språkutveckling, förskola

Abstract

Den här studien har ett fokus på flerspråkiga barns språkutveckling i förskolan, hur pedagoger kan arbeta och vilka möjligheter och utmaningar som kan bli synligt i förskolans verksamhet för flerspråkiga barn. Skolverket (2020) skriver att flerspråkigheten i Sverige har ökat och att det nu talas ca 150 språk i det svenska samhället. Skolinspektionen (2010) förklarar att lärande inom flerspråkighet inte har prioriterats lika mycket i förskolans verksamhet utan att man har ansett att flerspråkiga barn har varit i behov av trygghet. Av denna anledningen så blev metoder för att stötta flerspråkiga barn ett fokus i denna studien. Studiens forskningsfrågor är “*Vilka metoder kan användas för att stimulera flerspråkiga barns språkutveckling?*” och “*Vilka möjligheter och utmaningar möter flerspråkiga barn inom språkutveckling i förskolan?*”. För att besvara dessa frågor så har vi valt att genomföra en systematisk översiktsstudie. Resultatet visade på att det finns en mängd tillvägagångssätt och metoder för hur man kan arbeta med flerspråkiga barn. Det gick inte att synliggöra några rätt eller fel angående vilka av dessa metoder som kan användas utan det beror på pedagogens och förskolans syfte och situation. Dock så blev det synligt att god kommunikation, barns delaktighet och anpassning av verksamheten utefter barnens behov är centralt inom de olika metoderna. Angående flerspråkiga barns möjligheter och utmaningar så blev det synligt att barnen kan möta en mängd olika utmaningar som möjligheter beroende på bland annat språkmiljön och pedagogernas kompetens.

Förord

Först och främst så vill vi säga att det har varit tuffa, utmanande men intressanta månader. Sedan så vill vi även säga att vi är väldigt tacksamma för vår handledare Zahra Bayati för det stöd vi har fått under skrivandet av vår studie. Som sagt så har det varit tuffa månader men det har också varit mycket lärorikt. Det var tänkt från början att denna studien skulle ha varit en empirisk studie men av olika anledningar så blev detta inte möjligt så det blev istället en systematisk översiktsstudie. Detta resulterade i att vi fick nya upplevelser som har lett till att vi har lärt oss mycket.

Innehållsförteckning

1	Inledning	2
2	Syfte och frågeställningar	3
3	Centrala begrepp	3
	3.1 Scaffoldning eller stöttning	3
	3.2 Literacy	3
4	Metod	4
	4.1 Datainsamling	4
	4.2 Urvalsprocess	5
	4.3 Databearbetning	5
	4.4 Reliabilitet, validitet och generaliserbarhet	6
	4.5 Etiska överväganden	6
5	Resultat	7
	5.1 Scaffoldning eller stöttning för språkutveckling	7
	5.2 Code-switching	8
	5.3 Matsituationen som resurs	9
	5.4 Sångsamling som metod	9
	5.5 Högläsning som metod	10
	5.6 Samverkan med hemmet	11
	5.7 Möjligheter och utmaningar	11
6	Diskussion	13
	6.1 Metoddiskussion	13
	6.2 Resultatdiskussion	14
	6.2.1 Metoder för att stimulera flerspråkiga barns språkutveckling	14
	6.2.2 Möjligheter och utmaningar som flerspråkiga barn möter i förskolan	15
	6.3 Slutdiskussion	15
	6.3.1 Rekommendationer för fortsatt forskning	16
7	Referenslista	17
8	Bilagor	20

1 Inledning

Den här studien har ett övergripande fokus på flerspråkiga barns språkutveckling i förskolan, hur man som pedagog kan arbeta med detta och vilka möjligheter och utmaningar som flerspråkiga barn möter i förskolans verksamhet. I Läroplan för förskolan så betonas vikten av barns språkutveckling där det står att barnen ska få möjligheter att utveckla "Ett nyanserat talspråk och ordförråd samt förmåga att leka med ord, berätta, uttrycka tankar, ställa frågor, argumentera och kommunicera med andra i olika sammanhang och med skilda syften." (Skolverket 2018, s.14). I läroplanen för förskolan så står det även att barnen ska få möjlighet att utveckla både sitt egna minoritetsspråk, förstaspråk samt det svenska språket (Skolverket 2018). Enligt Skollagen (SFS 2010:800) så ska förskolan se till att varje barn få sina behov tillgodosedda utifrån ett helhetsperspektiv med utgångspunkt i lärande, omsorg och utveckling. Det står även i Skollagen (SFS 2010:800) att flerspråkiga barn med två eller fler språk ges möjlighet att utveckla både sitt modersmål och svenska.

Sverige har blivit allt mer flerspråkigt där det är många olika språk talas, ca 150 språk och av dessa så är det många människor som har ett annat förstaspråk än svenska (Skolverket 2020). Skans (2011) belyser att förskolan påverkas mycket av samhällets olika förändringar. Dessa förändringar har även en direkt påverkan på pedagogernas arbetsuppgifter, förutsättningar och uppdrag inom förskolans verksamhet. Med andra ord så formas pedagogernas olika ansvar samt villkor beroende på samhällets olika förändringar. Flerspråkiga barns lärande inte har prioriterats lika mycket istället har man ansett att flerspråkiga barn istället har varit i behov av trygghet vilket har gjort att flerspråkiga barns lärande och utveckling har prioriterats bort (Skolinspektionen 2010).

Läroplanen för förskolan lyfter att pedagoger i förskolan ska stimulera och stötta barnens flerspråkighet (Skolverket 2018). Fredriksson och Lindgren Eneflo (2019) för fram att det ökar möjligheten för utveckling inom bland annat allmänna språkutvecklingen. De skriver även att minoritetsspråk och förstaspråk inte får lika möjligheter i förskolan och en av anledningarna till detta är att pedagoger kan känna sig osäkra i sina egna kompetenser att stimulera flerspråkiga barns språkutveckling. Av denna anledningen så förklarar Fredriksson och Lindgren Eneflo (2019) utifrån tidigare forskning att området kring flerspråkighet i förskolan är i behov av mer forskning. Det vill säga att pedagoger som upplever svårigheter i arbetet med flerspråkiga barns språkutveckling ska få tillgång till en större variation av forskning och material. Utifrån denna kunskap så blev fokus för denna studie hur förskolan kan arbeta med flerspråkiga barn i verksamheten när det gäller språk och kommunikation och de utmaningar och möjligheter som flerspråkiga barn stöter på i förskolan.

Läroplanen för förskolan föreslår att pedagoger ska ge flerspråkiga barn goda möjligheter i utvecklandet av språket, både första och svenska språket (Skolverket 2018). Som man kan se ovan utifrån Skolinspektionen (2010) att så reflekteras inte detta i praktiken. Problemet här kan dock vara att det behövs mer inriktade studier kring hur man som pedagog kan arbeta med flerspråkiga barn. Efter att man har läst denna studien så är tanken att man som pedagog förhoppningsvis ska känna sig något säkrare i hur man kan gå tillväga för att stötta flerspråkiga barns språkutveckling.

2 Syfte och frågeställningar

Syftet med den systematiska översiktsstudien är att studera arbetssätt och metoder med flerspråkiga barns språkutveckling och kommunikation i förskolan samt de möjligheter och utmaningar som finns utifrån tidigare forskning.

Studiens frågeställningar är:

Vilka metoder kan användas för att stimulera flerspråkiga barns språkutveckling?

Vilka möjligheter och utmaningar möter flerspråkiga barn inom språkutveckling i förskolan?

3 Centrala begrepp

I denna studie är det två begrepp som är centrala och dessa är scaffolding och literacy. Anledningen till att begreppen är centrala är för att de genomsyrar både studien och flera av dem inkluderade artiklarna.

3.1 Scaffolding eller stöttning

Scaffolding handlar om hur den vuxna ska stötta barnet i saker de än inte kan på egen hand. Scaffolding är ett centralt begrepp inom det sociokulturella perspektivet som inom det svenska språket även kallas för stöttning. Det sociokulturella perspektivet är ett perspektiv som har förts fram av Vygotski, där man anser att det är samspelet mellan människan och den sociala och kulturella miljön som är intressant, och att språket är det som är mest centralt (Kultti, 2012). scaffolding kan ske genom interaktivt samspel, språklig stöttning, att uppmuntra samt vägledning. Det är viktigt inom scaffolding att man utgår ifrån barnens intressen och vilja. Inom stöttningen i de pedagogiska aktiviteterna så är man även noga med att minska stöttningen med tiden, detta för att barnen till slut ska kunna klara av aktiviteten eller uppgiften på egen hand. Sist så kan stöttning även ske genom kommunikation, eller de olika frågor som ställs under kommunikation mellan barn och pedagog. Dessa frågor kan ge olika möjligheter till barns samspel i kommunikation (Kultti, 2012).

3.2 Literacy

Ett annat begrepp som genomsyrar många av de artiklar i denna studien är Literacy, vilket är ett brett och övergripande begrepp som kan tolkas på olika sätt. Fast (2008) skriver att begreppet literacy har ändrats med tiden, att den tidigare endast omfattade läsande och skrivande. Literacy har en större betydelse idag och kan handla om allt inom bilder, tryckt text, böcker samt symboler om det så är digitalt eller ej. Det sociala sammanhanget och miljön är ett område som påverkar literacy-praktiken vilket också nämns av Fast (2008). Literacy är en praktik som kan både göras enskilt och i grupp men har även betydelse för hur vi som individer uppfattar, tänker och förstår omvärlden. Eftersom att Literacy omfattar text, bilder och symboler så har den även en betydelse för kommunikationen mellan människor.

I literacy så finns det även ett överordnade begrepp som är Emergent literacy vilket även är relevant för denna studie. Fast (2008) förklarar att Emergent literacy är yngre barns tidiga inläring av läs- och skriftspråket och det sker oftast i olika miljöer i sociala sammanhang. Exempelvis så lär sig barn att läsa genom att härma vuxna som läser, med andra ord hur man håller och bläddrar i böcker. Det är något som pågår konstant under barns utveckling och inte endast under formell undervisning.

4 Metod

Av de artiklar som är inkluderade i studien så finns det både kvantitativa och kvalitativa artiklar. Kvalitativa metoder är kopplade till observationer, intervjuer och metoder där man inte lägger fokus på att mäta data utan istället fokuserar på det som finns samt hur och var detta uppstår. För att kontrollera en kvalitativ studies kvalité så förklarar Eriksson Barajas, Forsberg och Engström (2013) att det är viktigt att granska urval, om datainsamlingsmetoden är passande samt om och hur den presenteras, om författaren eller forskarens perspektiv framförs, om etiska överväganden presenteras och om det finns en sammanhängande röd tråd genom studien. Kvantitativa metoder analyserar och samlar istället in data bland annat systematiskt eller statistiskt (Ahrne och Svensson (2015). Eriksson Barajas, Forsberg och Engström (2013) skriver att kvantitativ ansats karaktäriseras av objektivitet där forskarnas roller är neutrala och att resultat redovisas med hjälp av tabeller och numerisk statistik, vilket skiljer sig mot den kvalitativa ansatsen där detta inte förekommer. För att kontrollera en kvantitativ forsknings kvalité så ska syfte, frågeställningar, design, urval, mätinstrument, analys och tolkning kritiskt granskas. Här menar Eriksson Barajas, Forsberg och Engström (2013) att det är viktigt att se på storleken på undersöknings grupperna då det är ännu mer pålitligt med många deltagare, om det är mycket eller få bortfall och vilka mätinstrument som använts.

Vi har valt att utföra en systematisk översiktsstudie, Eriksson Barajas, Forsberg och Engström (2013) skriver att det finns två olika sätt att utföra en litteraturstudie på vilket är en systematisk litteraturstudie och en allmän litteraturstudie. De skriver vidare att en allmän litteraturstudie till skillnad från en systematisk litteraturstudie är att man redogör och granskar vald forskning. Dock finns det en begränsning i antal relevant forskning en forskare kan använda sig av samt att den inte är systematiskt då den saknar urvalskriterier, sökstrategi och kritisk granskning. En systematisk litteraturstudie innebär att man sammanställer relevant litteratur samt forskning inom ett visst område i en så stor omfattning som möjligt för att få svar på olika frågeställningar. I en systematisk litteraturstudie ska metoder och tillvägagångssätt redovisas, de kriterier som har använts vid sökning och de urval av vetenskapliga artiklar som har gjorts samt den sökstrategi som har använts. Eriksson Barajas, Forsberg och Engström (2013) förklarar att sökstrategi handlar om hur man söker fakta i olika databaser, bland annat vilka sökbegrepp som kan tillämpas. Bearman, Smith, Carbone, Slade, Baik, Hughes-Warrington och Neumann (2012) skriver även att en systematisk litteraturstudie karaktäriseras av att den har tydliga och förutbestämda kriterier samt mål med en distinkt metod som kan återanvändas av någon annan. Man ska finna så mycket relevant litteratur kring området som möjligt och sedan utifrån kriterier granskar man varje artikel utefter deras relevans och kvalité. Sist presenteras resultatet och slutsats där artiklarnas resultat jämförs och sammansätts.

4.1 Datainsamling

Eriksson Barajas, Forsberg och Engström (2013) för fram att litteratursökningen kan ske på två olika sätt, genom databas och manuellt. Manuell sökning sker oftast genom referenslistor från artiklar man har hittat genom databaser, detta för att hitta relevanta artiklar till ämnet som möjligt. Denna typ av manuell sökning har använts i denna studie. Den andra strategin för litteratursökning var genom databaser vilket också användes för att söka litteratur till denna studie. Det finns en stor kvantitet av databaser som kan användas vid sökning av litteratur (Eriksson Barajas, Forsberg och Engström 2013). Dessa databaser går att få tag på via bland annat bibliotek eller universitetsbibliotek. Några exempel på databaser som är ERIC och EBSCO, och den databas som har använts i denna studie är EBSCO som är tillgänglig via Göteborgs Universitetsbibliotek. Eriksson Barajas, Forsberg och Engström (2013) skriver också om sökstrategi och att sökstrategi handlar om hur man strategiskt söker fakta i olika

databaser, bland annat vilka sökbegrepp som tillämpas. Syfte och frågeställningar kan vara en utgångspunkt för vilka sökbegrepp som kan användas för datainsamlingen, vilket har varit en utgångspunkt i denna studien. Som framgår av bilaga 1 redovisas de sökord som har använts under sökningen av artiklar. De sökord som har visat sig vara mest relevanta och de som gav flest resultat

är: *bilingual children, multilingual children, Language development, Preschool och Kindergarten*. I början av sökningen använde vi oss inte av "AND" "OR" eller "NOT" och detta resulterade i få sökträffar och icke relevanta sökträffar. Eriksson Barajas, Forsberg och Engström (2013) förklarar att "AND" "OR" eller "NOT" så kallade Booleska operatorerna kan utöka eller begränsa antal sökträffar. I sökningen så skiftades ordningen på sökbegreppen och det resulterade i olika sökträffar.

4.2 Urvalsprocess

I denna studie används Eriksson Barajas, Forsberg och Engströms (2013) som inspiration för vår urvalsprocess. De presenterar att en urvalsprocess kan ske i ett antal olika steg. Först undersökte vi syfte och titel som blev grund för det första urvalet av olika artiklar. Antalet vetenskapliga artiklar som samlades in under första urvalet i början av studien var tjugosex artiklar. Under nästa steg gjordes ett andra urval där artiklarna granskas utifrån sin kvalitet, sitt innehåll i helhet för att se vilka artiklar som var relevanta för studien. Det resulterade i att sjuarton artiklar blev inkluderade och nio artiklar valdes bort av de tjugosex artiklarna från första urvalet. Fyra av de nio artiklarna exkluderades på grund av sämre kvalitet där antingen syfte, frågeställningar, metod eller slutsats saknades och de andra fem exkluderades på grund av att innehållet hade liten relevans till studiens syfte.

Eriksson Barajas, Forsberg och Engström (2013) skriver att det är vanligt att ha som de kallar urvalskriterier, med andra ord inklusions och exklusionskriterier och det som avgör vilka artiklar som blir valda för studien. Inklusionskriterierna för denna studien är att artiklarna ska vara peer reviewed och vetenskapligt skrivna. Artiklarna ska endast vara skrivna på svenska eller engelska och ska endast fokusera på flerspråkiga barn i åldrar som befinner sig i förskolan eller förskoleklass. Artiklarna ska heller inte innefatta barn med olika funktionsnedsättningar, detta för att begränsa studiens syfte. Anledningen till dessa inklusion- och exklusionskriterier är att studiens syfte och frågeställningar har ett fokus på förskolan och förskoleklass och språkutvecklingen hos flerspråkiga barn vilket gör att andra verksamheter, endast hemmet och äldre barn ej blir relevanta i denna studien. Sist ska artiklarna vara publicerade från år 1990 och framåt, vilket var för att begränsa antalet sökträffar i databaserna. Majoriteten av artiklarna i denna studien är publicerade under 2000 talet förutom en artikel som publicerades 1999. I början av arbetet var det även tänkt att studien endast skulle innehålla vetenskapliga artiklar inom Europa för att begränsa men det gav då för få och icke-relevanta sökträffar vilket resulterade i att den begränsningen valdes bort. Under andra urvalet granskades varje artikel utifrån innehåll, kvalitet och relevans. Under processen utgick vi även från en loggbok där artiklarna dokumenterades och där datum, sökord, databas redovisas. Under urvalet granskades med andra ord kvalitén av artiklarna, detta för att inkludera så pålitliga artiklar som möjligt. Utifrån Eriksson Barajas, Forsberg och Engström (2013) blir det synligt att vad som klassas som god kvalitet varierar beroende på vilken typ studie som granskas.

4.3 Databearbetning

En analys innebär att man delar upp det som undersöks i mindre granskningsbara delar för att sedan se på det som undersöks i helhet (Eriksson Barajas, Forsberg och Engström 2013). När man analyserar en kvalitativ ansats så innebär detta "kodning" av material, utifrån det så skapar man teman eller kategorier som blir utgångspunkten i undersökningen av all material.

Det är viktigt att analysen presenteras tydligt för att kunna följa granskningsprocessen. Efter urvalsprocessen granskades studiens syfte, metod, resultat och slutsats var för sig som sedan antecknades ner i en loggbok. Därefter såg vi på hur dessa moment skapade en röd tråd, alltså om studiens resultat och slutsats gav svar på artikelns syfte samtidigt vilken metod som användes för att möjliggöra detta. Dessa anteckningar användes under andra delen av databearbetningen för att jämföra artiklarna med varandra. Under sammanställningen av artiklarna uppmärksammades olika teman bland de olika artiklarna. Under denna processen jämfördes först artiklarnas syfte och metod för att sedan jämföra artiklarnas resultat. I flera artiklar så tas olika arbetsätt, förhållningssätt, metoder upp för att stimulera flerspråkiga barns språkutveckling, bland dessa synliggörs det skillnader som likheter. Det gick att urskilja sju tydliga teman utav de sjutton inkluderade artiklarna. Förutom dessa teman blev det synligt i granskningen och analysen att alla inkluderade artiklarna hade ett gemensamt fokus på flerspråkiga barns språkutveckling i förskolan.

4.4 Reliabilitet, validitet och generaliserbarhet

Reliabilitet handlar om att kunna få fram samma resultat upprepade gånger vilket ger en tillförlitlighet till studien (Svensson och Ahrne 2015). En studie med god reliabilitet ska även innehålla få till inga slumpmässiga fel gällande studiens mätningar (Eriksson Barajas, Forsberg & Engström 2013). I denna studien är reliabiliteten att vi under urvalsprocessen och databearbetningen varit noggranna med att dokumentera ner hela processen i en loggbok så att studien innehåller få till inga slumpmässiga fel. Vi har i denna studien dokumenterat ner och redovisat så mycket som möjligt av urvalsprocessen, detta för att vara tydliga och för att öka studiens trovärdighet. God validitet i en studie handlar om att en undersökningsmetod är kapabel till att mäta eller undersöka ett fenomen där systematiska fel sällan förekommer (Eriksson Barajas, Forsberg & Engström 2013). Sist handlar generaliserbarhet om att kunna tillämpa eller generalisera en studies urval och resultat till allmänheten och samhället (Svensson & Ahrne 2015). Även att det kan vara givande att ha flera urval och att studera flera olika miljöer för att öka generaliserbarheten i sin studie. Validitet och generaliserbarhet är begrepp som inte är relevanta för denna studien. Anledningen är att denna studien inte har använt sig av de mätningar och mätinstrument som exempelvis enkäter, observationer, intervjuer eller tester som kräver god validitet och generaliserbarhet.

4.5 Etiska överväganden

I forskning är viktigt med en god etik och att man följer de etiska principerna (Vetenskapsrådet 2019). Fyra olika principer lyfts fram som är relevanta för denna studien och som vi har reflekterat över. Den första är "tillförlitlighet" vilket handlar om att forskningen ska ha en god kvalitet, vilket bör synliggöras i metod och analys samt de resurser man har använt sig utav. Studiens metod, urvalsprocess och databearbetning har tydligt redovisats i studien där de olika stadierna under processen har presenterats. Under urvalsprocessen fördes en loggbok där all information kring urvalsprocessen och artiklarna dokumenterades ner, detta för att ingen information eller händelse under urvalsprocessen skulle försvinna. Den andra principen är "ärlighet" vilket betonar att studien ska genomföras objektivt, öppet samt rättvist. I urvalsprocessen har vi strävat efter att ha ett objektivt samt öppet sinne för att öka tillförlitligheten och ärligheten i vår studie för att minska chans för bias. Den tredje principen är att man bör ha "respekt" för sina medarbetare, den verksamhet man studerar samt samhället man befinner sig i. Den fjärde principen är "ansvar" som handlar om att forskaren ska kunna ta ansvar för sin studie samt de olika konsekvenser som kan förekomma utifrån sin studie. Dessa principer existerar för att erbjuda stöttning till forskare som möter etiska och praktiska svårigheter i sin forskning.

Eriksson Barajas, Forsberg och Engström (2013) nämner två viktiga punkter inom etiska överväganden som bör följas vilket är att en studie ska redovisa alla sina artiklar samt att dessa ska presentera noggranna etiska överväganden. I studien har all resultat i artiklarna redovisats, både önskat resultat och det som kan vara divergerande vilket Eriksson Barajas, Forsberg och Engström (2013) menar ska göras även om dessa inte stärker en studies syfte och antaganden.

5 Resultat

Under resultat kommer de sjuarton artiklarna som blev inkluderade att presenteras. Resultaten från artiklarna kommer att framföras utifrån olika teman som har identifierats under analys och granskning. Resultatet kommer att kategoriseras utefter teman och utifrån de olika teman kommer likheter och olikheter att redogöras. Under analysen blev det synligt att alla inkluderade artiklarna riktar in sig på olika områden gällande flerspråkiga barns språkutveckling.

5.1 Scaffolding eller stöttning för språkutveckling

I flera artiklar tas olika arbetssätt samt metoder upp för att stimulera flerspråkiga barns språkutveckling och i dessa artiklar finns det skillnader som likheter. I Puskás (2016) studie ville man undersöka vilka strategier enspråkiga pedagoger använder för att stötta och uppmuntra flerspråkiga barns språkutveckling och kommunikation. Resultatet visar på exempel på hur pedagoger kan arbeta för att stötta flerspråkiga barn. Några av dessa är att pedagoger i konversation med barn ställer frågor, gissar och upprepar samt återupprepar för att stötta och utmana barnen. Puskás (2016) förklarar att dessa strategier bjuder in till utmanande och stöttande samtal vilket ökar möjligheterna till språkutveckling. Författaren förklarar vidare att det kan ge goda möjligheter om man sätter barn i kommunikativa situationer som är utmanande. Kultti (2012) tar också upp vikten av stöttning för språkutveckling. Kultti (2012) fokuserar på att: "Analysera vilka villkor de deltagande förskolorna ger för yngre flerspråkiga barns språkliga och kommunikativa utveckling och för deras deltagande i olika aktiviteter"(s.18). I Kulttis (2012) resultat görs det synligt att stöttning spelar en roll i barns språkutveckling och att metoder för detta likt Puskas (2016) innefattar att ställa frågor, peka på relevanta ting för konversationen samt att upprepa och återupprepa. Fredriksson och Lindgren Eneflös (2019) skriver i sitt resultat att pedagogerna i studien använde olika strategier för att stimulera och stötta barns flerspråkighet och språkutveckling. Dessa är bland annat genom att uppmärksamma barnens olika språk, exempelvis via böcker, musik och bilder. Pedagogerna samtalar om att man som stöd kan ta hjälp av personal som arbetar i förskolan eller modersmålsstödjare för att stimulera barnens förstaspråk genom att läsa en bok på barnens språk. Resultatet i Skans (2011) studie visade även på att pedagogerna synliggör och arbetar med alla språk inom barngruppen i olika aktiviteter. Exempelvis används teckenspråk frekvent med enskilda barn och i hela barngruppen. Pedagogerna stöttar de olika språken på olika sätt exempelvis via teckenspråk, bilder, och konkreta situationer.

I Schwartz och Gorbatt (2017) studie likt Puskás (2016) visade resultatet på att scaffolding eller stöttning i form av upprepningar och frågor är en strategi för att stötta flerspråkiga barns språkutveckling. Schwartz och Gorbatts (2017) syfte i sin studie är att undersöka lärarnas strategier under interaktion för att stötta flerspråkiga barns användning av sitt andraspråk. Andra metoder för scaffolding som presenteras är gestaltning och olika gester samt att vägleda barnen med hjälp av dessa metoder för att barnen själva ska kunna hitta rätt ord eller översättning på sitt andraspråk. Lärarna stöttar alltså barnen till att själva reflektera

och hitta svaret. Gort och Pontiers (2013) studie tar också upp scaffolding som metod för att stötta flerspråkiga barn. Studiens syfte är att undersöka vilka metoder fyra olika spansk och engelsktalande lärare använder för att stötta flerspråkiga barns kommunikation. Likt Schwartz och Gorbatt (2017) och Puskás (2016) så framför Gort och Pontier (2013) att upprepningar, frågeställningar och att bekräftande av barns yttranden var återkommande metoder i scaffolding bland lärarna. Det som dock skiljer sig är att scaffolding används som mest med motivet att erbjuda barnen delaktighet och att öka användningen av inlärnings språket. Gort och Pontier (2013) förklarar att en annan förekommande strategi är att pedagoger upprepar det barnen säger på svenska på inlärnings språket. Ett exempel kan vara att ett spanskt och svensktalande barn säger hund på svenska så upprepar samt bekräftar läraren detta genom att säga "perro" (hund) på spanska. Gort och Pontier (2013) menar att detta är för att ge barnen ett ökat ordförråd på sitt inlärnings språk.

Baker (2019) undersöker i sin studie förhållningssätt, arbetssätt och åsikter kring lärande med flerspråkiga barn hos flera olika lärare på flera olika förskolor. Baker (2019) skriver att lärarna hade gemensamma åsikter kring att barn och familjer med flerspråkighet ska ses som en resurs och tillgång till samhället, att de ska få tillgång till anpassad språkutveckling/stöd i engelska samtidigt som deras förstaspråk ska värderas. I Bakers (2019) resultat tas "guidad lek" upp som metod för lärande och att fånga barns intressen. Lärarna delade makt med barnen, barnen blev tilldelade ledarroller vilket även gällde under rutiner och övergångar. Baker (2019) förklarar att forskning visar på att detta kan vara en effektiv metod av instruktion. Genom att skapa förbindelse mellan barnens liv och intressen kan större engagemang gällande lärande skapas. Likt Kultti (2012) och Puskás (2016) strategier nämner Baker (2019) i sitt resultat att lärarna under den guide leken använde sig av scaffolding och stöttning genom att ställa frågor och uppmuntra barnen till användning av både förstaspråk och andraspråk och menar att detta kan öka känsla för gemenskap samt barnens engagemang.

5.2 Code-switching

Bland tre av de inkluderande artiklarna fanns det ett tydligt tema av code-switching som metod/arbetsätt för att stötta flerspråkiga barns språkutveckling. Dessa är Sun, Yussof, Vijayakumar, Lai, O'Brien och Ong (2020) som undersöker hur code-switching hos lärare stöttar flerspråkiga barns förstaspråk, Yao, Tan och Flynn (2018) som undersöker hur code-switching påverkar barns språkliga kompetens och Gort och Pontier (2013) som undersöker fyra olika flerspråkiga lärare och de metoder som utnyttjas för att stötta flerspråkiga barns kommunikation. Code-switching är när en människa i konversation med någon växlar mellan två eller fler språk. Inom code-switching finns två olika metoder vilket är intra-sentential som är när två språk används i samma mening och inter-sentential som är när två språk växlas mellan meningar, exempelvis att första meningen sägs på svenska och andra meningen på arabiska (Yao, Tan och Flynn 2018).

Sun et al (2020) resultat visar på att lärarnas code-switching inte har en större påverkan på barns förstaspråkutveckling under en längre tidsutsträckning. De förklarar att detta kan bero på att code-switching i denna studie användes mest under vardagliga och spontana situationer istället för planerade lärandesituationer där instruktioner vanligtvis förekommer. Sun et al (2020) för fram att resultatet kan kopplas till tidigare forskning som säger att code-switching bör ske under planerade, strategiska och målinriktade situationer för att kunna påverka flerspråkiga barns språkutveckling. Trots detta skriver Sun et al (2020) att code-switching hade en positiv påverkan på de flerspråkiga barnens kognitiva flexibilitet. Resultatet visade på att den kognitiva flexibiliteten påverkades av lärarnas intra-sentential code-switching, ett resultat som var oförväntat då studiens hypotes var att det istället var inter-

sentential code-switching som skulle ge den positiva påverkan. Yao, Tan och Flynn (2018) skriver till skillnad från Sun et al (2020) i sitt resultat att code-switching istället har en positiv påverkan hos flerspråkiga barns språkliga kompetens samt att detta även gällde sex månader fram i tiden. I Yao, Tan och Flynn (2018) resultat så visades det att de barn som använde sig av code-switching yttrade sig oftare inom sitt svagare språk, vilket i detta fallet var mandarin. Resultatet framförde vidare att barnen verkade använda code-switching för att stärka sitt det svagare språket, med andra ord att barnen kombinerade sina språk för att stärka det svagare språket och för att kunna kommunicera med omvärlden.

Gort och Pontier (2013) resultat visade på att ett utav de två klassrummen som var delaktiga i studien använde code-switching mer än den andra. Det som dock skiljer Gort och Pontier (2013) resultat från Sun et al (2020) och Yao, Tan och Flynn (2018) är hur code-switching användes med flerspråkiga barn. Huvudanledningen till varför man använde sig av code-switching i Gort och Pontiers (2013) studie var för att bekräfta barnens yttranden i båda språken och att avleda mer eller mindre avvikande beteenden, som exempelvis frustration. I det andra klassrummet så var code-switching inte lika återkommande, endast ca 12% av samtalen innehöll code-switching. Likt det första klassrummet användes code-switching för att bekräfta barnen och för att avleda avvikande beteenden.

5.3 Matsituationen som resurs

Kultti (2012) skriver i sitt resultat att vardagliga situationer som exempelvis matsituationerna är viktiga moment som bör tas vara på när det gäller flerspråkiga barns språkutveckling. Denna åsikt delas av Skans (2011) som skriver att matsituationen bjuder in till samtal kring bland annat objekt och gemensamma händelser. Skans (2011) syfte är att undersöka den flerspråkiga didaktiken som finns i förskolan i förhållande till de didaktiska frågorna. I resultatet förs det bland annat fram hur matsituationen kan bidra till flerspråkiga barns språkutveckling. Skans (2011) förklarar hur det vid matsituationen kan förekomma samtal kring många olika ämnen som exempelvis föremål vid matbordet, maten som ska ätas eller vad som ska hända senare under dagen. Hen menar att detta kan ge möjlighet till språkträning och utveckling av begreppsförståelse. Kultti (2012) skriver att matsituationen kan ses som en gemensam aktivitet och att stöttning under matsituationen kan ge möjlighet till inkludering samt utveckling inom språkutveckling. Alltså menar Kultti (2012) och Skans (2011) att matsituationen i förskolan är ett tillfälle där barn och pedagoger har möjlighet att ingå i samtal där pedagogen kan stötta, uppmuntra och utmana språkutvecklingen hos flerspråkiga barn.

5.4 Sångsamling som metod

I Kultti (2012) och Kultti (2013) så synliggörs ett tema om hur sångsamlingar kan fungera som metod för flerspråkiga barns språkutveckling. Syftet i Kultti (2013) studie är att undersöka förhållandena i förskolan som stödjer flerspråkiga barns språk och kommunikation i sångsamlingar och aktiviteter. Analysen delades upp i två olika delar, den första delen fokuserar på hur lärarna guidar samt stöttar barnens deltagande i sångaktiviteter och den andra delen fokuserar på sättet som sång och musik används som resurs. Kultti (2013) skriver att sångaktiviteter är ett vanligt och återkommande fenomen i förskolan som oftast är lärarledda. Detta kan ske dagligen, varje vecka eller spontant flera gånger under dagen beroende på förskola. Kulttis (2013) empiriska data visar att aktiviteterna har tydliga pedagogiska dimensioner. Sångaktiviteter med ett direkt fokus på lärande (språkutveckling) förekom inte ofta med ett fåtal undantag utan fokuset verkade ligga på att skapa en gemenskap i gruppen. Aktiviteterna utgick från barnens erfarenheter och intressen, som exempelvis djur och namnsånger. Resultatet visar på att barns deltagande sker genom kommunikation samtidigt som att barnen kunde delta fysiskt, observerande eller lyssnande i aktiviteterna. Skillnad i

språkutveckling eller språkkunskap påverkade inte möjligheten till delaktighet hos barnen. Resultatet visar vidare på att barn kan tidigt uppfatta vilket språk som passar in beroende på situation, plats, sammanhang och kontext. Barns förstaspråk uppmärksammades inte av lärarna. Utifrån resultatet så lyfter Kultti (2013) att sångaktiviteterna på många olika sätt kan skapa förutsättningar för språkinläring, ett antagande som även förs fram i Kulttis (2012) studie. De menar att sång och musik kan användas som ett sätt att skapa gemenskap, samtal och interaktion. Musiksamlingar kan alltså skapa möjligheter till kommunikation samt samtal om musiken. Kultti (2012) skriver att det som oftast ligger i fokus under sångsamlingar är sångtexter och betydelsen av olika ord vilket kan bli en del i barnens delaktighet under sångsamlingar. Kultti (2012) skriver att scaffolding skedde under sångsamlingarna i form av frågor, upprepning av ord, gester och förklaringar. Med andra ord menar Kultti (2012) och Kultti (2013) att sång- och musiksamlingar kan erbjuda möjligheter inom språkutvecklingen hos flerspråkiga barn.

5.5 Högläsning som metod

Två artiklar har ett fokus på högläsning för flerspråkiga barns språkutveckling, det synliggörs både likheter och skillnader i deras tillvägagångssätt samt förhållningssätt. Pollard-Durodola, Gonzalez, Saenz, Soares, Resendez, Kwok, Davis och Zhu (2016) undersöker i sin studie hur interaktiva och innehållsrika läs situationer kan stötta flerspråkiga barns språkutveckling och literacyutveckling. Interaktiv bokläsning handlar om pedagogens förhållningssätt under läs situationerna där pedagogerna uppmuntrar till barns delaktighet. En metod som pedagogerna i studien använde var scaffolding, exempelvis att ställa öppna frågor, stötta, utveckla och utmana barnens svar. Pollard-Durodola et al (2016) använder sig av två typer av tester vilket är två statistiska och två proximala. De statistiska testerna gav objektiv data kring relationen mellan barns prestationer och de nationella målen och de proximala testerna gav subjektiv data vilket är mer mottaglig för både mindre och större skillnader i barns språkutveckling till skillnad mot de statistiska testerna. Pollard-Durodola et al (2016) presenterar i resultatet att de statistiska testerna inte visar någon skillnad mellan intervention och kontrollgruppen. Forskarna motiverar att detta kan bero på att statistiska tester inte får med mindre ändringar i språk och literacy utvecklingen. Pedagogerna fick inte återkommande individuella handledningar inom de olika metoderna som studien innefattar. De proximala testerna synliggjorde dock att flerspråkiga barn fick nytta av deltagandet i de interaktiva innehållsrika läs situationerna. Resultatet i Pollard-Durodola et al (2016) studie visar på att flerspråkiga barn som deltar i interaktiva läs situationer får större möjligheter till utveckling inom literacy, språk och ett ökat ordförråd. De för även fram i resultat att flerspråkiga kan behöva extra stöd inom språkutveckling. Pollard-Durodola et al (2016) menar att interaktiva och tematiska lässituationer med tydliga instruktioner och scaffolding kan vara en metod för detta, vilket kan kopplas till Shicks (2014) studie som undersöker strategier som pedagoger använder under bokläsning med flerspråkiga barn samt relationen mellan dessa och flerspråkiga barns emergent literacy. Tre olika strategier förs fram vilket är "didactic-constructors", "didactic-provider" och "conversational sharer". "Didactic-providers" hade en mer passiv berättarroll där pedagogen endast överför information från bok till barn. "Conversational-sharers" överförde också mycket information men gjorde även barnen delaktiga genom konversation där de kopplade till barnens egna erfarenheter till situationen. Den sista strategin vilket är "didactic constructors" lyckades till skillnad från de två tidigare få fram mest delaktighet av barnen och karaktäriserades av att pedagogern ställde mycket frågor till barnen och gjorde dem delaktiga under lässtunden. Detta kan kopplas till Pollard-Durodola et al (2016) studie där frågor och interaktivt förhållningssätt också lyfts fram. Både Pollard-Durodola et al (2016) och Shicks (2014) studie visade på att frågeställningar och interaktiva

konversationer var den som hade mest påverkan på barnens språkutveckling och emergent literacy.

5.6 Samverkan med hemmet

Fyra av de inkluderade artiklarna har ett fokus på samverkan med hemmet som metod i arbetet med flerspråkiga barns språkutveckling. Kalias (2007) studie för fram att det är viktigt att samverka med vårdnadshavare där förskolan rekommenderar att man arbetar med bokläsning i hemmet. Kalias (2007) studie visar att möjligheter för barns språkutveckling i förskolan kan ske genom att vårdnadshavare läser för barnen och att samarbetet mellan hemmet och förskolan kan gynna barns literacy och språkutveckling, ett resultat som delas av Uchikoshis (2006). Fokuset i Uchikoshis (2006) studie är hur pedagogiska barnprogrammen "Arthur" och "Between the lions" med fokus på språk i förskolan kan påverka flerspråkiga barns språkutveckling. Resultatet visar till motsatsen på vad som var förväntat, alltså att visningar av de pedagogiska programmen i förskolans verksamhet inte påverkade barnens ordförråd eller språkutveckling. Det blev istället synligt att barnens ordförråd kan utvecklas om de får se på dessa program i hemmet. Uchikoshi (2006) förklarar att detta kan bero på att barnen känner sig tryggare i hemmet och vågar uttrycka sig mer samt ställa frågor. En annan anledning som Uchikoshis (2006) för fram kan också vara att vårdnadshavare och syskon hade fler möjligheter att stötta och följa upp varje avsnitt än vad pedagoger hade i förskolan. Alltså kan pedagoger och vårdnadshavare i samverkan stötta varandra i syfte att öka de flerspråkiga barnens språkutveckling. En annan studie som delar liknande resultat och åsikter är Baker (2019) som för fram vikten av samverkan i relation till barns utveckling. Det synliggörs i resultatet att samverkan mellan förskola och hemmet är viktigt. Hen menar att samverkan mellan förskolan och hemmet kan vara ett sätt för att stödja och hjälpa anpassningar och lärande i förskolan.

Förutom Kalia (2007), Uchikoshi (2006) och Baker (2019) poängterar två andra artiklar också vikten av samverkan mellan förskolan och hemmet, dock finns det skillnader i vilket fokus de har. Ljunggrens (2015) syfte är att undersöka vad som händer när vårdnadshavare till flerspråkiga barn blir delaktiga i förskolans verksamhet för att forma en flerspråkig miljö med stöd av digitala verktyg. Vårdnadshavarnas röster spelades in på barnets förstaspråk som sedan kopplades till bilder med olika djur. Bilderna skannades in till klistermärken där barnen kunde med hjälp av en "pratande penna" skanna klistermärkena för att få höra sin vårdnadshavares röst berätta om det specifika djuret på barnens förstaspråk. Resultatet i studien visar på att olika förändringar skedde i barngruppen. Exempelvis gick pedagogerna från interaktion där barnen svarade på slutna frågor där pedagogerna kunde svaret till interaktion där barn och pedagog ingick i öppna konversationer och undersökte frågor tillsammans. En annan förändring var att barnen blev medvetna om de språk som talades i förskolan. Barnen började känna igen sitt första språk samtidigt som de kunde översätta ord samt fraser från och till sitt första språk. Den sista förändringen var att vårdnadshavare och pedagoger fick en närmre relation till varandra, vårdnadshavare kände sig mer involverade och fick en större inblick i pedagogernas arbete i förskolan. Avslutningsvis i Ljunggrens (2015) resultat så står det som sagt att barnen blev mer medvetna om de olika språk som fanns i förskolan och att detta visar på språklig medvetenhet, som är en del i barns språkutveckling.

5.7 Möjligheter och utmaningar

I alla de artiklarna som har bearbetats i denna studie fanns det ett antal som nämnde eller tog upp flerspråkiga barns möjligheter och utmaningar i förskolan. Dessa var Winsler, Espinosa, Díaz och Rodríguez (1999), Hofslundsengen, Magnusson, Svensson,

Jusslin, Mellgren, Hagtvet och Heilä-Ylikallio (2018), Kultti (2012), Fredriksson och Lindgren Eneflo (2019), Baker (2019) och Skans (2011). Fredriksson och Lindgren Eneflos (2019) för fram att pedagoger har en viktig roll i barns utveckling inom flerspråkighet och i koppling till detta så nämns det utmaningar i arbetet med flerspråkighet i förskolan. Två exempel på utmaningar som framgår tydligt är det faktum att man som pedagog inte kan barnens modersmål, att det finns en osäkerhet kring att använda barnets språk samt en oro att säga fel vilket kan resultera i att samtal och kommunikation med de flerspråkiga barnen kan minska. Fredriksson och Lindgren Eneflos (2019) skriver att det kan bli en utmaning att samarbeta och kommunicera med vårdnadshavare på grund av möjliga bristande språkkunskaper i svenska och att detta kan skapa en osäkerhet för pedagoger i att samarbeta med vårdnadshavare i arbetet med flerspråkighet i förskolan. Skans (2011) förklarar även att pedagogernas språkkompetenser är betydelsefull i arbetet med flerspråkighet i förskolan. När pedagoger är flerspråkiga så kan de använda detta som resurs vilket kan öka möjligheten till utvecklingen av förstaspråket och svenskan hos flerspråkiga barn. Resultatet av Baker (2019) studie visar på att majoriteten av lärarna i studien var flerspråkiga och att detta kan som Skans (2011) menar skapa en positiv påverkan då de lärare som är flerspråkiga har större chans att skapa nära relationer med flerspråkiga barn vilket i sin tur kan öka de flerspråkiga barnens möjligheter till språkutveckling.

Winsler et al (1999) förklarar att det finns en rädsla i samhället för att förstaspråket är i risk att "försvinna" vid utvecklingen av ett andra språk. Studien utgår från två grupper, den första vilket är förskolegruppen som deltar i en flerspråkig förskola under ett år och den andra som inte går i en förskola utan stannar i hemmet, alltså kontrollgruppen. Den andra studien följer upp den första studien där man undersöker samma grupper under ett år. Resultatet från studien visar på att barngruppen som gick i en flerspråkig förskola utvecklades i hög grad under ett år i spanska och engelska till skillnad mot kontrollgruppen. Det visades att det första språket inte är i risk att försvinna under utvecklingen av ett andraspråk vilket är som sagt en vardaglig rädsla i samhället. Resultatet i den andra studien i Winsler et al (1999) artikel visar även på att de flerspråkiga barnens språkutveckling fortsatte att bli mer omfattande ett år efter studie ett och att detta gällde både förskolegruppen och kontrollgruppen. Dock visades det likt studie ett att förskolegruppen hade större marginal i sin språkutveckling jämfört med kontrollgruppen.

Likt Winsler et al (1999) och Fredriksson och Lindgren Eneflos (2019) tar Hofslundsengen et al (2018) upp möjligheter och utmaningar för flerspråkiga barn i förskolan. De har i sin studie ett fokus på literacy miljön, hur den kan framstå och hur den kan skapa möjligheter och utmaningar inom språk och literacy utveckling för både enspråkiga och flerspråkiga barn. Studien är begränsad till norden och har undersökt literacy miljön i svenska, norska och finska förskolor. Hofslundsengen et als (2018) resultat visar på att de tre ländernas literacy miljö har fler likheter än olikheter. De skriver att alla förskolor i Sverige, Norge och Finland hade stort antal av böcker, tryckt text och symboler i den fysiska literacy miljön. Hofslundsengen et al (2018) framhäver i studien att den fysiska miljön kan en positiv påverkan och ge möjligheter för både en och flerspråkiga barns språkutveckling. De framför vikten av att ha böcker tillgängliga för barnen att bläddra i. Hofslundsengen et al (2018) förklarar att hälften av förskolorna i studien hade en läshörna där barnen kunde sitta i lugn och ro utan att bli störd, att barnen här får möjlighet att koncentrera sig och samtala om innehållet i böckerna med eventuellt andra deltagare vilket i sin tur kan skapa större möjligheter för barns språkutveckling. Kultti (2012) tar också upp vikten av böcker och bilderböcker, där hon skriver att det har en direkt koppling till språk och språkutveckling samt att böcker kan initiera berättande och samtal på flera språk. Hofslundsengen et al (2018) studie visade på att det i den fysiska miljön som undersöktes fanns få till inga flerspråkiga böcker eller text i förskolorna

som deltog i studien. Hofslundsengen et al (2018) förklarar att en svag literacy miljö, alltså en miljö med få tillgångar i form av tryckt text, symboler, böcker samt specifika läs och skriv områden kan skapa utmaningar för både enspråkiga och flerspråkiga barn i sin språkutveckling.

6 Diskussion

I den kommande diskussionen kommer metod att diskuteras tillsammans med resultatet utifrån studiens syfte och frågeställningar. Studiens syfte är att undersöka förskolornas arbetssätt och metoder med flerspråkiga barns språkutveckling och kommunikation samt undersöka de möjligheter och utmaningar som finns utifrån tidigare forskning.

6.1 Metoddiskussion

Det nämndes i början av denna studie att detta är en systematisk översiktsstudie, vilket innebär att metod och urvalsprocess är en viktig del i avgörandet av studiens kvalitet (Eriksson Barajas, Forsberg och Engström 2013). De skriver vidare att kriterier är en viktig del i urvalsprocessen, de avgör vilka artiklar som blir inkluderade samt exkluderade under urvalet. Ett av studiens styrkor är att vi sedan början har haft förbestämda och tydliga kriterier kring vilka artiklar som blivit valda. Artiklarna som valdes hade kriterier som avgränsningar inom språk och tidsram, exempelvis skulle artiklarna vara publicerade mellan år 1990 och 2020 och så skulle artiklarna endast vara skrivna på Svenska eller Engelska. Anledningen till att vi ville begränsa antalet sökträffar var likt det Eriksson Barajas, Forsberg och Engström (2013) förklarar kring att begränsningar inom språk och år är positivt. Bland annat blir inte sökträffar för breda och så inkluderas så relevanta artiklar som möjligt i sökträffarna. Å andra sidan kan begränsningar leda till få inkluderande artiklar i sökträffarna vilket förekom under denna studiens urval. I början av urvalet hade studien kriterier kring vilka ursprungsland som artiklarna skulle vara från, vilket var Europa men detta skapade utmaningar då sökträffarna blev för få. Detta gjorde att vi behövde tänka om och valde bort dessa kriterierna och inkluderade artiklar från hela världen. Detta anser vi vara en fördel då man kan få en bredare bild och variation i metoder från hela världen som kan vara nyttig för en europeisk kontext. Det kan alltså ge möjlighet till att få ta del av olika perspektiv.

Bearman et al (2012) för fram att kritik har riktats mot användning av kvalitativ forskning i koppling till systematiska litteraturstudier, att kvalitativa studier inte följer de metoder och system som används i systematiska litteraturstudier. Trots den kritik som finns bör det inte betyda att kvalitativa artiklar tillsammans med kvantitativa är något negativt. Eriksson Barajas, Forsberg och Engström (2013) skriver att de båda ansatserna har likheter och olikheter men att de kompletterar varandra och att man genom de båda ansatserna kan få syn på olika perspektiv kring ett ämne, detta kan ses som en fördel i vår studie.

Vi utgick från Eriksson Barajas, Forsberg och Engströms (2013) struktur i vår bearbetning och analysprocess. Under bearbetningen och analysen i studien hade vi delat processen i två delar. I första delen granskades artiklarnas titel, syfte och resultat var för sig för att sedan jämföras med varandra för att skapa olika teman. En möjlig utmaning i detta stadie skulle kunna vara att lyckas organisera och strukturera all forskning och information från alla artiklar utan att förlora något väsentligt. Denna utmaningen lyckades vi dock överkomma genom att vi kontinuerligt och strukturellt dokumenterade ner information och teman från de inkluderade artiklarna i vår loggbok. Sist var vi noga under bearbetningen med att granska och analysera artiklarnas kvalitet, detta för att stärka vår studies trovärdighet vilket genomsyrar metod, analys och resultat med inspiration av vetenskapsrådet (2019).

6.2 Resultatdiskussion

Syftet i denna studie är att studera förskolans arbetssätt och metoder med flerspråkiga barns språkutveckling och kommunikation samt undersöka de möjligheter och utmaningar som finns utifrån tidigare forskning. I resultatet presenterades metoder och arbetssätt från de inkluderande artiklarna i olika teman.

6.2.1 Metoder för att stimulera flerspråkiga barns språkutveckling

En av studiens frågeställningar är “Vilka metoder kan användas för att stimulera flerspråkiga barns språkutveckling?”. Kalia (2007), Ljunggren (2015), Uchikoshi (2006) och Fredriksson & Lindgren Eneflo (2019) för fram vikten av samverkan mellan vårdnadshavare och pedagog som resurs och metod i arbetet med flerspråkiga barns språkutveckling, dock skiljer sig metoderna för detta. Det är intressant att se hur Kalia (2007), Ljunggren (2015) och Uchikoshi (2006) studier har ett gemensamt fokus på samverkan men har skilda tillvägagångssätt. En möjlig anledning till detta kan vara olika syften, exempelvis fokuserar Kalia (2007) och Uchikoshi (2006) på hur förskolans samverkan med hemmet och uppmaning till bokläsning samt visning av pedagogisk barnprogram i hemmet kan ge positiva effekter gällande flerspråkiga barn. Ljunggren (2015) undersöker å andra sidan hur vårdnadshavare istället kan bli delaktiga och påverka förskolans verksamhet i arbetet med flerspråkighet samt att detta kan ge en positiv inverkan på den flerspråkiga miljön. Dock så verkar alla tre komma till liknande slutsats i resultatet, att en god relation samt samverkan med hemmet har positiv påverkan på och ökar möjligheterna för utveckling hos flerspråkiga barns språkutveckling i förskolan. Läroplan för förskolan betonar vikten av samverkan och att förskolan ska samarbeta med hemmet för att ge barnet så goda utvecklingsmöjligheter som möjligt, vilket kan ses som en annan motivation till varför samverkan med hemmet blir viktigt och bör användas i arbetet med flerspråkighet (Skolverket, 2018).

En annan metod som utmärker sig för oss i resultatet är scaffolding eller stöttning där frågor, upprepningar samt bekräftelser av barnen framfördes som återkommande och positiva tillvägagångssätt av flera artiklar, vilket är Puskás (2016), Kultti (2012) och Gort och Pontier (2013). Dessa tre artiklar har ett liknande resonemang, något som vi fann intressant. Det faktum att Puskás (2016), Kultti (2012) och Gort och Pontier (2013) har kommit fram till samma resultat är dock inte helt oförväntat då alla tre artiklarna utgår från ett sociokulturellt perspektiv.

Tidigare i resultatet presenteras det att barn i sångsamlingar fick möjligheter att delta på olika sätt utifrån deras förmågor och språkkunskaper samtidigt att sångsamlingar bjuder in till gemenskap, interaktion samt kommunikation och på så sätt erbjuder möjligheter till språkutveckling, vilket tas upp utifrån Kultti (2012) och Kultti (2013). Läroplanen för förskolan för fram att sång och musik ska vara en del i förskolans vardag där barnen får möjlighet att kommunicera genom dessa former (Skolverket 2018). Det som dock blev intressant är att pedagogerna i Kulttis (2013) studie inte uppmärksammade barnens förstaspråk i sångsamlingar, vilket är en skillnad mot de strävansmål som tas upp i förskolans läroplan. Skolverket (2018) lyfter fram att varje barn ska få möjlighet att utveckla sitt förstaspråk tillsammans med det svenska språket. Det blir intressant eftersom praktiken inte verkar spegla den forskningen och läroplanen kring området. Detta skulle kunna vara ett exempel varför man bör tänka extra kring hur mycket flerspråkiga barns första språk inkluderas i olika aktiviteter i förskolans verksamhet.

6.2.2 Möjligheter och utmaningar som flerspråkiga barn möter i förskolan

En av frågeställningarna är "Vilka möjligheter och utmaningar möter flerspråkiga barn inom språkutveckling i förskolan?" I resultatet finns det två framträdande utmaningar och möjligheter som tog plats, vilket är pedagogernas språkkompetens och förskolans literacy miljö. Fredriksson och Lindgren Eneflös (2019) skriver att språkkompetens är en viktig del i flerspråkiga barns språkutveckling vilket Skans (2011) även tar upp. Fredriksson och Lindgren Eneflös (2019) för fram i sin studie att en okunskap kring barnens förstaspråk kan skapa en osäkerhet kring att arbeta med flerspråkiga barns språkutveckling, något skapar konflikt med förskolans läroplan som lyfter att förskolan ska erbjuda barnen möjligheten att utvecklas i både svenska och sitt förstaspråk (Skolverket 2018). Av denna anledningen så synliggjorde vi att en utmaning som flerspråkiga barn kan möta i förskolan är att pedagoger inte har kunskap kring barnens förstaspråk och att detta leder till en osäkerhet kring barnets språk. I koppling till detta kan en annan möjlig utmaning vara samverkan med hemmet som också kan försämrats på grund av pedagogers osäkerhet kring barnets och vårdnadshavarnas förstaspråk. Å andra sidan kan pedagoger med kunskap kring ett barns första språk istället skapa möjligheter för de flerspråkiga barnens språkutveckling och samverkan med vårdnadshavare. Pedagogerna kan lättare kommunicera och stötta barnen samtidigt som det blir lättare att skapa goda relationer med vårdnadshavarna vilket är viktigt för flerspråkiga barns utveckling. Läroplan för förskolan betonar vikten av att förskolläraren ska uppehålla samverkan med hemmet så att de båda kan utbyta kunskap samt information för att vidare stötta barnens utveckling (Skolverket, 2018).

En avgörande faktor som kan skapa goda möjligheter kan vara förskolans literacy miljö vilket presenteras i resultatet utifrån Hofslundsengen et al (2018) och Kultti (2012) som skriver att förskolans literacy-miljö kan skapa både utmaningar och goda möjligheter för flerspråkiga barns språkutveckling. En utmaning som vi har identifierat utifrån resultatet är när flerspråkiga barn befinner sig i en miljö som inte är språkligt stimulerande. Hofslundsengen et al (2018) skriver exempelvis att en miljö med få tillgångar till böcker samt läs- och skrivområden kan skapa utmaningar för barns språkutveckling. I studiens resultat tas det även upp att flerspråkiga böcker inte ofta var tillgängliga i många nordiska förskolor vilket vi ser som oroväckande då tillgängligheten till dessa böcker och texter kan vara väsentligt för flerspråkiga barns språkutveckling. Om förskolan däremot erbjuder god variation till flerspråkiga böcker så kan detta istället ge goda möjligheter för flerspråkiga barns språkutveckling. Vår motivation till detta stöds även av läroplan för förskolan som lyfter fram att språk är en viktig del i förskolans verksamhet och att förskolans miljö ska vara språkligt stimulerande för att erbjuda barnen goda möjligheter inom språkutveckling (Skolverket, 2018).

6.3 Slutdiskussion

I diskussionen har några av de mest centrala resultaten lyfts fram och diskuterats. Det blir synligt i resultat och diskussion att det finns en mängd olika tillvägagångssätt och metoder för hur man kan arbeta med flerspråkiga barn. Alla dessa olika metoder och tillvägagångssätt skulle som sagt utifrån resultat och diskussion kunna påverka flerspråkiga barns språkutveckling och kan användas i förskolans verksamhet. Det gick inte att synliggöra några rätt eller fel angående vilka av dessa metoder som kan användas utan det kan bero på pedagogens och förskolans syfte och situation. Inom dessa olika teman och metoder så har det dock synliggjorts gemensamma faktorer som kan ses som viktiga i arbetet med flerspråkighet. Dessa är att ge barnen delaktighet, skapa en god kommunikation om det så är verbalt, fysiskt eller visuellt och att anpassa förskolans verksamhet efter barnens olika behov. Avslutningsvis kan man säga att flerspråkiga barns möjligheter och utmaningar utifrån resultat och diskussion beror på hur och

om pedagoger anpassar verksamheter utefter barnets behov och erbjuder en god språkmiljö. Förutom detta har pedagogers språkkompetens också en betydande roll då detta kan påverka pedagogens möjlighet att kommunicera med både barn och vårdnadshavare.

6.3.1 Rekommendationer för fortsatt forskning

Flerspråkighet i förskolan är ett stort forskningsområde med flera olika inriktningar, alltså finns det mycket mer forskning som skulle kunna bidra till mer kunskap kring området dock på grund av begränsad tid så har vi inte kunnat inkludera all dess forskning. Rekommendationer på fortsatt forskning i denna studien blir då de områden som vi inte har inkluderat. Några av dessa kan vara hur man kan stötta och stimulera flerspråkiga barn som är i behov av särskilt stöd och hur man som pedagog kan stötta och stimulera flerspråkiga barn som befinner sig socioekonomiskt utsatta områden. För som läroplan för förskolan betonar ska pedagoger även ge extra stöd till barn med särskilda behov, tillfälligt eller varande (Skolverket, 2018).

7 Referenslista

- Baker, M. (2019). Playing, Talking, Co-constructing: Exemplary Teaching for Young Dual Language Learners Across Program Types. *Early Childhood Education Journal*, 47(1), 115-130. doi : 10.1007/s10643-018-0903-0
- Bearman, M., Smith, C. D., Carbone, A., Slade, S., Baik, C., Hughes-Warrington, M., & Neumann, D L. (2012). Systematic review methodology in higher education. *Higher Education Research & Development: The development of higher education research as a field*, 31(5), 625-640. doi: 10.1080/07294360.2012.702735
- Eriksson Barajas, K., Forsberg, C., & Wengström, Y. (2013). *Systematiska litteraturstudier i utbildningsvetenskap. Vägledning vid examensarbeten och vetenskapliga artiklar*. Stockholm: Natur & Kultur
- Fast, C. (2008). *Literacy - i familj, förskola och skola*. Lund: Studentlitteratur
- Fredriksson, M., & Lindgren Eneflo, E. (2019). Man blir lite osäker på om man gör rätt -En studie om pedagogers arbete med flerspråkighet i förskolan. *Tidskrift för nordisk barnhageforskning*, 18(6), 1– 15.
- Gort, M., & Pontier, R. W. (2013). Exploring bilingual pedagogies in dual language preschool classrooms. *Language & Education: An International Journal*, 27 (3), 223-245. doi: 10.1080/09500782.2012.697468
- Hofslundsengen, H., Magnusson, M., Svensson, A. K., Jusslin, S., Mellgren, E., Hagtvet, B. E., & Heilä-Ylikallio, R. (2018). The literacy environment of preschool classrooms in three Nordic countries: challenges in a multilingual and digital society. *Early Child Development & Care*, 190(3). 414-427 Doi: 10.1080/03004430.2018.1477773
- Kalia, V. (2007). *Assessing the Role of Book Reading Practices in Indian Bilingual Children's English Language and Literacy Development*. *Early childhood education journal*, 35 (2). 149-153. doi: 10.1007/s10643-007-0179-2

Kultti, A. (2012). *flerspråkiga barn i förskolan: Villkor för deltagande och lärande* (Gothenburg Studies in Educational Sciences, 321). Göteborg: Acta Universitatis Gothoburgensis. Hämtad från <https://gupea.ub.gu.se/handle/2077/29219>

Kultti, A.

(2013). Singing as language learning activity in multilingual toddler groups in preschool. *Early Child Development and Care*, 183:12, 1955-1969. DOI: 10.1080/03004430.2013.765868

Lunggren, Å. (2016). Multilingual Affordances in a Swedish Preschool: An Action Research Project *Early Childhood Education Journal*. , 44(6), 605–612. doi:10.1007/s10643-015-0749-7

Pollard-Durodola, S. D., Gonzalez, J. E., Saenz, L., Soares, D., Resendez, N., Kwok, O., ... Zhu, L. (2016). The effects of content-related shared book reading on the language development of preschool dual language learners. *Early Childhood Research Quarterly*, 36, 106-121. Doi: 10.1016/j.ecresq.2015.12.004

Puskas, T. (2016). Picking up the threads. Languaging in Swedish mainstream preschool. Early years. *An International Research Journal*, 37 (3), 313-325. doi:10.1080/09575146.2016.1178712

Schick, A. (2014). Wordless book-sharing styles in bilingual preschool classrooms and Latino children's emergent literacy skills. *Journal of Early Childhood Literacy*, 15(3), 331-363. doi: 10.1177/1468798414551942

Schwartz, M., & Gorbatt, N. (2017). "There is No Need for Translation: She Understands": Teachers' Mediation Strategies in a Bilingual Preschool Classroom. *Modern Language Journal*, 101(1) 143-162. doi: 10.1111/modl.12384

Skans, A. (2011). *En flerspråkig förskolas didaktik i praktiken*. (Licentiate Thesis, Malmö Studies in Educational Sciences), 16) Malmö: Holmbergs. Hämtad från <http://muep.mau.se/handle/2043/11603>

Skolinspektionen (2010). *Språk- och kunskapsutveckling för barn och elever med annat modersmål än svenska* hämtad (2020-03-18) från: <https://www.skolinspektionen.se/sv/Beslut-och-rapporter/Publikationer/Granskningsrapport/Kvalitetsgranskning/Sprak--och-kunskapsutveckling-for-barn-och-elever-med-annat-modersmal-an-svenska/>

SFS 2010:800. *Skollag*. Stockholm: Utbildningsdepartementet.

Skolverket (2018). *Läroplan för Förskolan*. Hämtad från <https://www.skolverket.se/publikationsserier/styrdokument/2018/laroplan-for-forskolan-lpf-o-18>

Skolverket. (2020). *Forskning om Flerspråkighet*. Hämtad 2020-03-18 från <https://www.skolverket.se/skolutveckling/forskning-och-utvarderingar/forskning/forskning-om-flersprakighet>

Sun, H., Yussof, N., Vijayakumar, P., Lai, G., O'Brien, B. A., & Ong, Q. H. (2020). Teacher's code-switching and bilingual children's heritage language learning and cognitive switching flexibility. *Journal of Child Language*, 47(2) 309-336. doi: 10.1017/S030500091900059X

Svensson, P., & Ahrne, G. (2015). Att designa ett kvalitativt forskningsprojekt. I G. Ahrne, P. Svensson (Red.), *Handbok i kvalitativa metoder* (s. 17-31). Stockholm: Liber

Uchikoshi, Y. (2006). English vocabulary development in bilingual kindergarteners: What are the best predictors? *Bilingualism: Language and Cognition*, 9(1), 33-49. doi: 10.1017/S1366728905002361

Vetenskapsrådet (2019). *Etik i Forskningen* Hämtad 20-04-16 Från <https://www.vr.se/uppdrag/etik/etik-i-forskningen.html>

Winsler, A., Díaz, R. M., Espinosa, L., & Rodríguez, J. L., (1999). When learning a second language does not mean losing the first: bilingual language development in low-income, Spanish-speaking children attending bilingual preschool. *Child development*, 70(2) 349-362. doi: 10.1111/1467-8624.t01-1-00026

Yow, W. Q., Tan, J. S. H., & Flynn, S. (2018). Code-switching as a marker of linguistic competence in bilingual children. *Bilingualism: Language and Cognition*, 21 (5), 1075-1090. doi:10.1017/S1366728917000335

8 Bilagor

Bilaga 1- Redovisning av sökord och sökstrategi

Tabell 1

Titel	Databas	Sökord	Begränsningar	Inkluderad
Bilingual children's language learning in Australian early childhood education and care settings.	Education Research Complete	bilingual children OR "preschool teachers", Language development, Preschool OR "kindergarden"	Vetenskaplig artikel, Peer reviewed, årtal och språk	Nej
Bilingual preschool children's second-language vocabulary development: The role of first-language vocabulary skills and second-language talk input.	Education Research Complete	bilingual children OR "preschool teachers", Language development, Preschool OR "kindergarden"	Vetenskaplig artikel, Peer reviewed, årtal och språk	Nej
Multilingual Affordances in a Swedish Preschool: An Action Research Project	Education Research Complete	bilingual children OR "preschool teachers", Language development, Preschool OR "kindergarden"	Vetenskaplig artikel, Peer reviewed årtal och språk	Ja
The effects of content-related shared book reading on the language development of preschool dual language learners	Education Research Complete	bilingual children OR "preschool teachers", Language development, Preschool OR "kindergarden"	Vetenskaplig artikel, Peer reviewed, årtal och språk	Ja
Man blir lite osäker på om man gör rätt - En studie om pedagogers arbete med flerspråkighet i förskolan	Supersök	Flerspråkighet, pedagog, förskola	Vetenskaplig artikel, Peer reviewed, årtal och språk	Ja
<i>Flerspråkiga barn i förskolan: Villkor för deltagande och lärande</i>	Supersök	Flerspråkighet pedagog, förskola	Vetenskaplig artikel, Peer reviewed, årtal och språk	Ja
<i>Many Languages, One Teacher: Supporting Language</i>	Education Research Complete	Preschool, Bilingual children, participation	vetenskaplig Artikel, Peer review	Nej

<i>and Literacy Deveelopment for Preschool Dual Language Learners.</i>			wed, årtal och språk	
<i>Picking up the threads. Languaging in Swedish mainstream preschool</i>	Education Research Complete	Preschool, bilingual children, sweden	vetenskaplig Artikel, Peer reviewed, årtal och språk	Ja
Attachment relationships as predictors of language skills for at-risk bilingual preschool children	Education Research Complete	bilingual children OR multilingual children, AND, Language development, AND, Preschool OR Kindergarten; NO, Disabilities	Vetenskaplig Artikel, Peer reviewed, årtal och språk	Nej
Early education of dual language learners: An efficacy study of the Nuestros Niños School Readiness professional development program	Education Research Complete	bilingual children OR multilingual children, AND, Language development, AND, Preschool OR Kindergarten; NO, Disabilities	Vetenskaplig Artikel, Peer reviewed, årtal och språk	Nej
Assessing the Role of Book Reading Practices in Indian Bilingual Children's English Language and Literacy Development	Education Research complete	bilingual children OR multilingual children, AND, Language development, AND, Preschool OR Kindergarten; NO, Disabilities	Vetenskaplig Artikel, Peer reviewed, årtal och språk	Ja
When learning a second language does not mean losing the first: bilingual language development in low-income, Spanish-speaking children attending bilingual preschool.	Education Research Complete	bilingual children OR multilingual children, AND, Language development, AND, Preschool OR Kindergarten; NO, Disabilities	Vetenskaplig Artikel, Peer reviewed, årtal och språk	Ja
The literacy environment of preschool classrooms in three Nordic countries: challenges in a multilingual and digital society	Education Research Complete	bilingual children OR multilingual children, AND, Language development, AND, Preschool OR Kindergarten; NO, Disabilities	Vetenskaplig Artikel, Peer reviewed, årtal och språk	Ja
Wordless book-sharing styles in bilingual preschool classrooms and Latino children's emergent literacy skills	Education Research Complete	Bilingual children OR "preschool teacher", AND Multilingual, AND Preschool OR "kindergarten"	Vetenskaplig Artikel, Peer reviewed, årtal och språk	Ja

The role of peer relationships and interactions in preschool bilingual children's responses to picture books.	Education Research Complete	Bilingual children OR "Multilingual" AND, preschool teacher, AND Preschool OR "kindergarden"	Vetenskaplig Artikel, Peer reviewed, årtal och språk	Nej
Five Tips for Engaging Multilingual Children in Conversation	Education Research Complete	Bilingual children OR "Multilingual" AND, "preschool teacher", AND Preschool OR "kindergarden"	Vetenskaplig Artikel, Peer reviewed, årtal och språk	Nej
The Effects of Content-Enriched Shared Book Reading Versus Vocabulary-Only Discussions on the Vocabulary Outcomes of Preschool Dual Language Learners.	Education Research Complete	Bilingual children OR "Multilingual" AND, "preschool teacher", AND Preschool OR "kindergarden"	Vetenskaplig Artikel, Peer reviewed, årtal och språk	Nej
Teacher's code-switching and bilingual children's heritage language learning and cognitive switching flexibility.	Education Research Complete	Bilingual children AND, language development AND, method AND, Preschool OR "kindergarden"	Vetenskaplig Artikel, Peer reviewed, årtal och språk	Ja
"There is No Need for Translation: She Understands": Teachers' Mediation Strategies in a Bilingual Preschool Classroom.	Education Research Complete	Bilingual children AND, language development AND, method AND, Preschool OR "kindergarden"	Vetenskaplig Artikel, Peer reviewed, årtal och språk	Ja

Bilingual Children's Language Abilities and Early Reading Outcomes in Head Start and Kindergarten. (2007)	Education Research Complete	Bilingual children AND, language development AND, method AND, Preschool OR "kindergarden"	Vetenskaplig Artikel, Peer reviewed, årtal och språk	Nej
---	-----------------------------	---	--	-----

Manuell sökning	Hämtad från artikel	Begränsningar	Inkluderad
English vocabulary development in bilingual kindergarteners: What are the best predictors?	Assessing the Role of Book Reading Practices in Indian Bilingual Children's English	Vetenskaplig Artikel, Peer reviewed,	Ja

	h Language and Literacy Development	årtal och språk	
Code-switching as a marker of linguistic competence in bilingual children	Teacher's code-switching and bilingual children's heritage language learning and cognitive switching flexibility	Vetenskaplig A- rtikel, Peer reviewed, årtal och språk	Ja
Exploring bilingual pedagogies in dual language preschool classrooms	There is No Need for Translation: She Understands": Teachers' Mediation Strategies in a Bilingual Preschool Classroom	Vetenskaplig A- rtikel, Peer reviewed, årtal och språk	Ja